

PASVALIO MARI AUS KATILIŠKIO VIEŠOSIOS
BIBLIOTEKOS KONKURSUI

Vaida Plaipaitė,
Pasvalio Petro Vileišio gimnazijos 4b klasės mokinė

JMPRESJOS

Pasvalys
2008

Vaida Plaipaitė

XXX

Jis atėjo nekviestas. Atsargiai prisiglaudė prie šalto skruosto. Sakė, kad vienišas besijaučiąs keliaudamas po platųjį pasaulį. Sugriebė mane į delną ir išsinešė. Tada ir ištirpau – užkritis prakaito lašukams. Pasirodo, ir snaigės turi skruostus.

Vaida Plaipaitė

XXX

Šiandien išrėšiu visą tiesą. Pasakysiu kunigui, kad labai nusidėjau, sakiau netiesą, pavydėjau... Linui prisipažinsiu, kad tai aš sudaužiau jo patį mylimiausią puodelį, išraižytą hieroglifais. Iš pykčio. Sonatai išduosiu – apšmeižiau ją draugų akivaizdoj. Iš pavydo. Ir tą banalų laiškutį devintoj klasėj Simui, besimokančiam vyresnėje klasėje, parašiau aš. Iš susižavėjimo.

Vienas „Tėve mūsų“ ir trys „Sveika, Marija“. Ramia sąžine išėjau pro plačiai atvertas bažnyčios duris. Skubančią gatve pro šalį lėkęs automobilis apdrėbė purvu. Baisiai nusikeikiau. Nuleidau akis nuo dangaus.

Vaida Plaipaitė

Labas, drauge,

atleisk, ilgai tylėjau. Sveikata apleido kūną.

Mano gyvenimas – dar tik plonytė knyga. Ne kartą joje dėjau tašką, bet kruvini medžių lapai vėl užklodavo taką. Ne kartą kabinau kablelį, bet po „nes, kad, jog“ grįždavo „visgi“. Ne kartą popieriaus lape palikau tik tris nebylius taškus. Tyčia. Stengiausi, bet nutraukti žodžiai ir darbai kaip fantastiniam siaubo filme pasibelsdavo į duris: „Tuk tuuk tuuuk, ar yra kas namie?“ ...

O dabar dedu ilgą ilgą ilgą brūkšnį. Pastačiau sieną, vienoj pusėj palikus vakar (vakar aš bijojau žmonių, keistai jie į mane žiūrėjo; vakar aš visą dieną neatitraukiau užuolaidų; vakar aš klūpojau kampe), o kitoj – želdindama atsigavusią, atbudusią juodą dirvą, einu į rytojų (nežinau, kas bus, bet jau būsiu toli nuo šios sienos).

O tu dar ilgai rašysi savo knygą? Ar ji bus gausiai iliustruota?

Laukiu iš tavęs žinių.

Sėkmės!

Vaida Plaipaitė

Sūnaus sapnai

Nesiekei saulės, nei žvaigždžių – jos tik nostalgija apvainikuoja sielą. Neieškojai tiesaus kelio – nuobodu juo eit, viliojo vingiai, už kurių akys sublizgėdavo iš nuostabos. Jos nebenorėjo verkt. Bet verkiant kažkoks švelnus vėjo gūsis nubučiuodavo jam skruostus ir kitaip imdavo šlamėt ažuolai, į kuriuos tekdavo atsiremt, kai kojos atsisakydavo žengt toliau, o rankos nusvirdavo žemyn. Klausydavais ir, tau rodės, jie nesiliovė kartoje, kad gyvenimas gražus, o išsekę žmonės - tai žmonės, siekiantys ir kovojantys už šį grožį. Neieškojai tėvo, motinos. Už tave buvo nuspręsta – tapsi našlaičiu. Gal ir gerai...Gal ne... Nematei kitos medalio pusės.

O naktį... Naktį moteris, jazminais kvepiančiais plaukais, įslinkdavo į kambarį. Pabučiuodavo į kaktą ir tyliai atsitraukdavo. Kitame kambaryje vyriškis skaitydavo laikraštį, kurio pirmajame puslapyje kartais puikuodavosi jo sūnaus nuotrauka. Rungtynės laimėtos!

Bet pabudęs iš sapno, pravirksti kaip vaikas ir vėl tiesi rankas į tuštumą...

Vaida Plaipaitė

Motinos išpažintis arba laiškas negimusiajam

Man negaila nieko. Tik...

Man gaila, kad nebuvai rudeniu, kurio taip nekenčiau būdama maža, bet kurį neapsakomai pamilo paūgėjusi mergina. Spalvotų lapų lietus, pasipylęs iš dangaus, balos, purvynė, sekanti kiekvieną tavo žingsnį, ir šlapi kojų pirštukai išsimovus iš nekokybiškų batų – pretekstas kurti.

Man gaila, kad nebuvai snaigėm, kutenančiom veidą, užkritusiom už palto, rūbų, sužydusiom ant plaukų. Jos tebuvo vanduo po apgaulinga kauke.

Man gaila, kad nebuvai pavasariu ant mano rankų, kuriuo tikėjau sušildyt žmonių širdis.

Man gaila, kad nesužydėjai ieva prie mano lango, kas vakarą stebinčia mane.

Man gaila, kad nebuvai naktim, diena, kuriose ieškojau prasmės.

Gaila, kad nebuvai pūkeliu ant šilto peties, skruosto,

Kad nebuvai...

Nebuvai.

Iš mažų kristalėlių susiklijuoja neaprepiamas mano pasaulis.

Gaila, kad tavęs išvis nebuvo.

Pasaulis liko neapdovanotas.

Vaida Plaipaitė

Ieškojimai

- Visiškai nebeįdomu skaityti!

- Tai ir neskaityk, jei neįdomu. MAN įdomu!

Sėdžiu ant lovos užkėlusį kojas. Rašyti apie tai? Kaip rytą mane okupuoja mintys? Kaip už lango kažkur telkšo balos ir vienišas popierinis laivelis skęsta? Kaip pėsčiųjų perėjoje automobilis partrenkė žmogų?

Skauda širdį, nieks negirdi...

Romantizmas?

Sentimentalizmas?

Krizė, neberandant žodžių prisikasti iki modernizmo.

- Siužeto, siužeto! – reikalauja iš manęs.

Bandau sukurti siužetą, kad įtikčiau žmonėms. Krizė... Lapai miršta man po kojom, bet negaliu pagerbt jų atminimo, kapstaus iki modernizmo... Purvinom kojom traiškau gaivią rasą, spjaunu į žvaigždes ir į šulinį, iš kurio, buvau įsitikinęs, neteks gert. O dabar... Stiklinė giluminio sudrumsto vandens tiesiai prieš mane. Nežadu mirt iš troškulio.

Vaida Plaipaitė

XXX

Nebevaikštau naktimis – žvaigždės atplėšia nuo realybės, o svajoti ir neturėti... Tas jausmas skaudina. Svajodavau apie paukščio skrydį virš uolėtų krantų, nors esu tik menkas žemės kirminas. Svajodavau net apie nuosavą namą prie jūros kuriam nors kurorte ir apie du berniukus, lakstančius prie šio namo, sode. Svajodavau ir apie reinkarnaciją į pienės ar tulpės žiedą. Neilgai jos gyvena, bet priverčia nusišypsoti net pačią pesimistiškiausią širdį. Žvaigždė mirteldavo ir aš imdavau tikėt, prisiekinėt sau, kad noras išsipildys.

Šiandien jau dešimtas vakaras, dešimta naktis, kai mano lango užuolaidos aklina užtrauktos, durys užrakintos ir pora batų šioj durų pusėj. O ten – sunkūs atodūsiai ir pėdsakai drėgnoj žemėj baigia išdilt.

Vaida Plaipaitė

XXX

Didelė didelė pieva. Žydrų akių žvilgsnis į praplaukiančius cukrinius avinėlius danguje. Boružės lėtas pasivaikščiojimas nusvirusiu delnu. Kregždučių simfonija naujuose namuose. Drugelio lengvas nutūpimas ant šviesių plaukų. Žolė, kvepianti... Vanilė? Ne. Lietumi? Taip, nes tik po lietaus visos dulkės nusėda ant žemės.

„Eni beni diki daki“ – kieme žaidžiančių vaikų balsai. Bitės dūzgimas ant netoliese manęs esančio pienės žiedo. Ir šypsena tai, kuri prieš daugelį metų mane čia atvedė.

Vaida Plaipaitė

Musės

Langu ropoja musė. Sustingsta. Vėl ropoja. Uosto drėgną stiklą.
Lovoj guli pažas. Prasimerkia. Pažiūri į tirštą rūką kitapus stiklo. Apsiverčia ant kito šono. Vėl užmiega.

Ant palangės sėdi gelė. Dengias lapais nuoga kūną. Galvą pasuka nepatikliai į vienišą dangų, į rytmečio rasą už lango. Nupurto šaltis. Nusigrežia. Slepias po lapais.

Langu ropoja dvi musės. Trys... Keturios... Jos uosto rytą. Joms jau nešalta.

Vaida Plaipaitė

Laisvas nemiręs

Išpūtęs akis teisinies, jog tu nekaltas.

Nori bėgt ir sakyti, jog tave apgavo žmonės, bet prisimeni, jog tai tu juos apgavai.

Tu stovi Gedimino bokšto viršuje, iškėlęs du pirštus į dangų, žiūri į Vilniaus panoramą, į tolyje dunksinčius tris kryžius, ir sakai: „Tai laisvė“.

Tu atitolęs nuo žmonių šurmulio gatvėj, įgriusioj mokykloj, parduotuvėj, prekybos centre, pašte, nuo melodijos ausyse, kuri veržiasi iš mp3 grotuvo. Tu miegi apleisto vienkiemio namo palėpėje, kur pro langą be stiklo žiūri į žvaigždes ir sakai: „Aš laisvas nemiręs“.

Penktadienio vakarą alus ir cigaretės suveda net didžiausius priešus. Buteliukas lengvai slysta iš rankų į rankas, su kiekvienu gurkšniu vis tuštėdamas. Jau veliasi ilgas liežuvis, sutrinka koordinacija. Grįžusį namo ir vėl nepriima į miegamąjį. Dievo įsakymas liepia negert, bet skrandžiai vis pilnėja.

Sekmadienio rytą kaip tikras krikščionis eini į bažnyčią. Per Mišias pamokslo pabaigoje kunigas priduria: mes trokštame laisvės ir tu atsistojęs sušunki: „Aš jau laisvas!“. Nustebusiųjų davatkų plačiai atmerktos akys. Kunigas taria: „Pasakykime viens kitam: „Ačiū, kad tu esi“. O tu išitrauki iš kišenės degtinės buteliuką ir išgeri į kunigo ir visų susirinkusiųjų sveikatą. Tave ištempia už pakarpos iš bažnyčios, o tu šypsais į pasibjaurėjusius veidus ir galvoji: Dieve, kokia laisvė sustabdyti monotonių veiksmą.

Vaida Plaipaitė

Žvakės liepsna

Žvakės baigia ištirpti. Jų liepsnose užgęsta Viltis. Sustingsta vaškas.

Akimirką trunkanti tyla. Tamsa. O tada...

Iššauna šampano butelis. Veidus, dangų užlieja fejerverkų šviesa. Staigi, grubi, tolima...

Ne tokia kaip žvakės.

Sako, Nauji Metai atsibeldė.

Ko palinkėti?

Palinkėk man šia proga nebeuždegti žvakės. Niekad... Kodėl? Ji šildo ir žudo.